

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 13.

Vydána dne 22. března 1951.

Cena Kčs 2.—.

O B S A H:

21. Nařízení, kterým se vydává organizační statut Svazu československých novinářů.

21.

**Nařízení ministra informací a osvěty
ze dne 13. března 1951,
kterým se vydává organizační statut Svazu
československých novinářů.**

Ministr informací a osvěty nařizuje podle § 8 odst. 2 zákona č. 184/1950 Sb., o vydávání časopisů a o Svazu československých novinářů:

Úvodní ustanovení.

§ 1.

Svaz československých novinářů (dále jen Svaz) sdružuje československé novináře z povolání; jest právnickou osobou a má sídlo v Praze. Na Slovensku plní úkoly Svazu Národní svaz slovenských novinářů se sídlem v Bratislavě jako složka Svazu; sdružuje novináře činné v tisku a v rozhlasovém a obrazovém zpravodajství na Slovensku.

§ 2.

(1) Úkolem Svazu je zajistit, aby novináři spolupůsobili tvůrčí činností v časopisech a v tiskovém, rozhlasovém a obrazovém zpravodajství při organisaci budovatelského úsilí českého a slovenského lidu a v jeho boji za mír, spolupracovali na jeho výchově k socialismu a vytvářeli z tisku a tiskového, rozhlasového a obrazového zpravodajství bojový nástroj k prosazování vůle pracujícího lidu. Při plnění tohoto úkolu je Svaz zejména povinen

- a) starat se o pravdivé, spolehlivé a pohotové zpravodajství,
- b) dbát o vytvoření vhodných podmínek pro řádné vykonávání novinářské činnosti,

- c) pečovat o trvalý růst ideové a odborné úrovně svých členů, především soustavným školením,
- d) pečovat, aby členové Svazu řádně a svědomitě plnili ostatní povinnosti lidové demokratického novináře,
- e) usnadňovat svým členům stálý styk s pracujícími, aby se od nich učili poznávat problémy výstavby v denním životě a spojoval socialistickou theorii se socialistickou praxí,
- f) zastupovat členy ve styku se zahraničními novinářskými organizacemi.

(2) K splnění úkolů, uvedených v odstavci 1, vydá Svaz směrnice, jimiž budou jeho členové povinni se řídit.

Členství.

§ 3.

(1) Členem Svazu se stává, kdo byl přijat předsednictvem Svazu.

(2) Za členy Svazu mohou býti přijati jen ti, kdo

- a) jsou československými občany,
- b) dosáhli 18. roku věku,
- c) jsou přesvědčenými stoupenci lidové demokratického zřízení a aktivně se zúčastňují budování socialismu v Československé republice,
- d) vyhovují svou odbornou a mravní kvalifikací vysokým požadavkům kladeným na novináře,
- e) jsou v pracovním poměru jako novináři.

(3) Se souhlasem ministerstva informací a osvěty mohou býti členy Svazu i osoby, u nichž nejsou splněny podmínky podle odstavce 2 písm. a), b) a e).

§ 4.

Členství ve Svazu zaniká:

- a) vystoupením,
- b) uplynutím 3 měsíců po zániku novinářského pracovního poměru, pokud předsednictvo Svazu nepovolí výjimku,
- c) vyškrcnutím,
- d) vyloučením.

§ 5.

(1) Členskou přihlášku je povinen podat každý, kdo tři měsíce vykonává v pracovním poměru novinářskou činnost.

(2) Vznik, zánik a změnu pracovního poměru, pokud nejde o změnu uvnitř jedné redakce, je člen povinen hlásit Svazu nejpozději do 15 dnů.

(3) Novináři důchodci mohou zůstat členy Svazu.

Novináři.

§ 6.

Novináři jsou:

- a) redaktori čekatelé,
- b) redaktori,
- c) starší redaktori.

§ 7.

(1) Redaktorem čekatelem je ten, kdo je v pracovním poměru jako novinář, byl přijat za člena Svazu, ale nenabyl ještě způsobilosti být redaktorem.

(2) Redaktorem může být, kdo po uplynutí jednorozhodné čekatelské doby s úspěchem vykonal před předsednictvem Svazu nebo komisí jím ustanovenou kvalifikační zkoušku pro redaktory.

(3) Nevykoná-li redaktor čekatel kvalifikační zkoušku s úspěchem, může mu být předsednictvem Svazu povoleno opakování zkoušky po uplynutí lhůty, kterou určí předsednictvo. Nevykoná-li redaktor čekatel s úspěchem ani opakovanou zkoušku, bude vyškrcnut ze Svazu.

(4) Předsednictvo Svazu může však ze závažných důvodů zkrátit nebo prominout čekatelskou dobu, jakož i prominout kvalifikační zkoušku.

(5) Zkušební řád pro kvalifikační zkoušky vydá Svaz.

§ 8.

(1) Starším redaktorem může být jen redaktor, který vykonává samostatnou tvůrčí novinářskou činnost s plnou odpovědností k státu a k pracujícím lidu, je iniciativní v budovatelském úsilí, správně, přesně a citlivě politicky hodnotí události, vyniká v novinářském zpracování, je způsobilý vykonávat všestrannou činnost novinářskou i mimo svůj obor a provádět iniciativní, tvůrčí a odpovědnou kritiku.

(2) O tom, kdo má způsobilost být starším redaktorem, rozhoduje předsednictvo Svazu. Předsednictvo Svazu má právo podrobit navrženého zkušence podle zkušebního řádu, vydaného Svazem, aby prokázal, že vyhovuje stanoveným požadavkům.

(3) Nevyhovuje-li starší redaktor ve své činnosti požadavkům stanoveným v odstavci 1, může předsednictvo Svazu vyslovit, že pozbývá způsobilost být starším redaktorem. Proti tomuto rozhodnutí lze se odvolat do 15 dnů k výboru Svazu, který rozhodne s konečnou platností. Odvolání nemá odkladného účinku.

§ 9.

Redaktor, pověřený vedením redakce denního listu nebo vedením redakční práce v Československém rozhlasu, v Československé tiskové kanceláři nebo v Československém státním filmu (dokumentárním filmu), vykonává svou funkci s označením „šéfredaktor“. V jiných případech přísluší novináři označení a postavení šéfredaktora jen se souhlasem předsednictva Svazu.

Práva a povinnosti členů.

§ 10.

Členové Svazu jsou ve své činnosti odpovědní pracujícím lidu. Jsou povinni věrně sloužit lidově demokratické republice Československé, udržovat bratrství a jednotu obou národů republiky, prohlubovat a upevňovat věrný, bratrský svazek a spojení se Svazem sovětských socialistických republik a přátelství a spojení s lidově demokratickými státy, jsou povinni aktivně bojovat za mír a demokracii, odhalovat soustavně jejich nepřátele a bojovat proti jakékoliv formě fašistické ideologie.

§ 11.

(1) Členové Svazu jsou zejména povinni:

- a) svědomitě plnit svěřené úkoly,
- b) být spoluorganizátory socialistického budování, propagátory nových pracovních metod a nových pracovních forem v socialistickém soutěžení,
- c) být bdělými strážci revolučních vymožeností našeho lidu, odhalovat jeho vnější a vnitřní nepřátele a bojovat proti nim,
- d) odpovědnou věcnou kritikou pomáhat odstraňovat nedostatky a překážky, které brzdí budovatelské dílo, nadšení a iniciativu našeho lidu,
- e) obětavou prací, hlubokou a bezvýhradnou pravdivostí hájit životní zájmy pracujícího lidu a celým životem a jednáním dokazovat, že jejich činnost vyvěrá z vlastního přesvědčení,
- f) být v práci v nejužším a pravidelném styku s pracujícími, učit se od nich a čerpat z jejich bohatých zkušeností,
- g) být učiteli a rádci pracujícího lidu a pomáhat mu při výchově k socialismu,
- h) účastnit se sjezdů, výročních členských schůzí a členských schůzí Svazu.

(2) Novinář musí se při výkonu svého povolání řídit zásadou soudružské spolupráce.

(3) Členové Svazu mají právo rokovat na sjezdu, výročních členských schůzích a členských schůzích Svazu, hlasovat, volit a býti voleni. Mají nárok na vydání členské legitimace.

Orgány Svazu.

§ 12.

Orgány Svazu jsou:

- a) sjezd,
- b) výroční členská schůze,
- c) členská schůze,
- d) výbor,
- e) předsednictvo,
- f) předseda,
- g) revisori hospodaření,
- h) disciplinární rada.

§ 13.

Sjezd.

(1) Sjezd Svazu je nejvyšším orgánem Svazu. Sjezd svolává výbor Svazu nejméně jednou za čtyři roky.

(2) Sjezd

- a) dává ideové směrnice pro práci novinářů a činnost Svazu,
- b) volí výbor, předsedu a ostatní členy předsednictva, revisory hospodaření a předsedu a ostatní členy disciplinární rady,
- c) schvaluje a mění jednací řád Svazu.

§ 14.

Výroční členská schůze.

(1) Výroční členská schůze Svazu se koná každého roku s výjimkou roku, v němž se koná sjezd. Svolává ji výbor Svazu.

(2) Výroční členské schůzi přísluší:

- a) provést kritiku a rozbor provádění ideových směrnic a jiné činnosti Svazu,
- b) potvrdit náhradníky, kteří nastoupili na uprázdněná místa a doplnit jejich počet,
- c) schvalovat rozpočet a účetní závěrku,
- d) rozhodovat o odvolání odboček a odborných klubů z rozhodnutí orgánů Svazu (§ 21),
- e) rozhodovat o návrzích výboru Svazu, Národního svazu slovenských novinářů, odboček, klubů nebo členů a schvalovat výroční zprávu funkcionářů Svazu a zprávu revisorů hospodaření.

(3) První výroční členská schůze má pravomoc sjezdu.

§ 15.

Členská schůze.

(1) Členskou schůzi Svazu svolává předsednictvo nebo výbor Svazu.

(2) Na členské schůzi podává předsednictvo Svazu zprávu o své činnosti a důležitých časových událostech.

§ 16.

Výbor.

(1) Výbor Svazu se skládá z předsedy, 30 dalších členů a 30 náhradníků.

(2) Výboru přísluší:

- a) určovat a kontrolovat činnost Svazu a řídit v tomto smyslu práci předsednictva,
- b) spravovat jmění a fondy Svazu a rozhodovat o vydáních přesahujících v jednotlivém případě částku 100.000,— Kčs.
- c) navrhopvat výroční členské schůzi rozpočet a účetní závěrku Svazu,

- d) vykonávat usnesení sjezdu, výroční členské schůze a členské schůze,
- e) rozhodovat o všech věcech, které nejsou organizačním statutem vyhrazeny jiným orgánům Svazu.

§ 17.

Předsednictvo.

(1) Předsednictvo Svazu se skládá z předsedy a 12 dalších členů výboru; těmito členy jsou první a druhý místopředseda, generální tajemník, pokladník a 8 dalších členů.

(2) Předsednictvo koná řádné schůze nejméně jednou za měsíc; svolává je předseda.

(3) Nelze-li předsednictvo svolat, činí neodkladná opatření předseda nebo úřadující místopředseda. O těchto opatřeních rozhodne předsednictvo v nejbližší schůzi.

(4) Předsednictvu přísluší:

- a) přijímat členy,
- b) zřizovat pomocné komise,
- c) rozhodovat o vydáních nepřesahujících v jednotlivém případě částku 100.000.- Kčs,
- d) ustanovovat disciplinárního zástupce, jeho náměstka a náhradníky obou a dávat jim pokyny,
- e) ukládat pořádkový trest,
- f) vykonávat pravomocné nálezy disciplinární rady,
- g) určovat delegáty pro mezinárodní instituce, organizace a konference,
- h) vysílat delegáty do institucí a organizací v Československu,
- i) zřizovat podle druhů novinářské činnosti odborné kluby a v jednotlivých krajích odbočky, dozírat na jejich činnost, potvrzovat volbu jejich funkcionářů a po případě je rozpustit,
- j) povolovat studijní podpory členům Svazu,
- k) přijímat a propouštět zaměstnance Svazu, určovat jejich činnost a dozírat na ni,
- l) vykonávat usnesení výboru,
- m) zavádět proti členům Svazu disciplinární řízení,
- n) činit neodkladná opatření, která schválí výbor.

§ 18.

Předseda.

Předseda Svazu řídí schůze jeho orgánů a svolává schůze výboru a předsednictva. Bdí nad prováděním usnesení orgánů Svazu, dává pracovní příkazy jeho zaměstnancům, zastupuje Svaz navenek a podpisuje za něj listiny spolu s generálním tajemníkem, a jde-li o opatření finanční, také s pokladníkem. Předseda Svazu je oprávněn rozhodovat o vydáních nepřesahujících v jednotlivém případě částku 20.000.- Kčs.

§ 19.

Revisoři hospodaření.

(1) Sjezd volí vždy tři revisory hospodaření a tři jejich náhradníky na dobu funkčního období výboru. Předsednictvo Svazu povolává náhradníka podle potřeby.

(2) Revisoři hospodaření jsou povinni soustavně kontrolovat hospodaření Svazu, provést alespoň jednou za půl roku revisi pokladních účtů a fondů Svazu a podávat předsednictvu a výboru Svazu zprávu o své činnosti.

(3) Revisoři hospodaření podávají zprávy výroční členské schůzi o hospodaření Svazu, o revisi veškeré pokladní a účetní činnosti Svazu a jeho složek za uplynulý rok. Účastní se s hlasem poradním jednání výboru Svazu a předkládají mu návrhy na úpravu hospodaření.

§ 20.

Národní svaz slovenských novinářů.

(1) Úkoly Svazu plní na Slovensku Národní svaz slovenských novinářů.

(2) Národnímu svazu slovenských novinářů přísluší zejména:

- a) řídit ideovou i organizační činnost svazových složek na Slovensku,
- b) navrhnout Svazu přijetí uchazeče za člena,
- c) rozhodovat o finančních věcech Národního svazu slovenských novinářů podle rozpočtu.
- (3) Orgány Národního svazu slovenských novinářů jsou:
 - a) výroční členská schůze,
 - b) členská schůze,
 - c) výbor,
 - d) předsednictvo,
 - e) předseda,
 - f) revisoři hospodaření.

(4) Výroční členská schůze volí předsedu, místopředsedu, tajemníka, pokladníka a 3 další členy předsednictva, 9 dalších členů výboru, 15 náhradníků členů výboru, 2 revisory hospodaření a 2 jejich náhradníky. Navrhuje zřízení nebo zrušení krajských odboček a odborných klubů, rozpočet Národního svazu slovenských novinářů, který je součástí rozpočtu Svazu, a schvaluje hospodaření Národního svazu slovenských novinářů v rámci rozpočtu. O svolání a jednání výroční členské schůze platí obdobně ustanovení o výroční členské schůzi Svazu.

(5) O ostatních orgánech Národního svazu slovenských novinářů platí obdobně ustanovení o orgánech Svazu.

§ 21.

Kluby a odbočky Svazu.

(1) K usnadnění svých odpovědných úkolů může Svaz zřídit v jednotlivých krajích odbočky, po případě důvěrníka, a podle pracovních úseků kluby (Klub kulturních, vojenských, tělovýchovných novinářů a pod.). Činnost odboček a klubů řídí se ustanoveními jednacího řádu Svazu.

(2) Orgány odboček a klubů jsou: výroční členská schůze, členská schůze, výbor, předseda a u odboček revisori hospodaření. Výroční členská schůze klubů se konají vždy do jednoho měsíce po výroční členské schůzi Svazu. Odbočky i kluby volí předsedu a ostatní členy výboru na jeden rok. Výbory odboček a klubů se skládají z předsedy, jednoho místopředsedy a nejvýše 8 dalších členů a 4 náhradníků.

(3) Předsednictvo Svazu může zbavit orgány odboček nebo klubů funkce a pověřit jejich výkonem důvěrníka. Odbočky nebo kluby mohou se odvolat k výboru Svazu.

(4) Způsob hospodaření odboček upraví jednací řád Svazu.

Ustanovení pořádková a disciplinární.

§ 22.

Člen Svazu, který poruší povinnosti stanovené tímto organizačním řádem, bude potrestán disciplinárním trestem, ačli nejde o pouhou nepořádnost, za níž se uloží pořádkový trest.

Pořádkové tresty.

§ 23.

Pořádkové tresty jsou:

- a) napomenutí,
- b) pokuta do výše 1.000.— Kčs.

§ 24.

Pořádkový trest ukládá předsednictvo Svazu; proti jeho uložení nelze se odvolat.

§ 25.

Disciplinární tresty.

(1) Disciplinární tresty jsou:

- a) důtka,
- b) pokuta do výše 50.000.— Kčs,
- c) zákaz vykonávat novinářskou činnost po určitou dobu,
- d) vyloučení ze Svazu.

(2) Disciplinární tresty lze podle rozhodnutí disciplinární rady uveřejnit v časopisu Svazu nebo v denním tisku.

Disciplinární řízení.

§ 26.

Disciplinární zástupce a obhájce.

(1) Předsednictvo Svazu ustanovuje z členů Svazu disciplinárního zástupce a na návrh předsednictva Národního svazu slovenských novinářů jeho náměstka. Předsednictvo má právo odvolat disciplinárního zástupce (náměstka) z jeho funkce.

(2) Disciplinární zástupce provádí předběžné šetření, podává disciplinární radě návrh na potrestání a uplatňuje tento návrh v disciplinárním řízení. Disciplinární zástupce je povinen řídit se při výkonu funkce pokyny předsednictva Svazu. Členové Svazu jsou povinni býti disciplinárnímu zástupci při výkonu funkce nápomocni.

(3) Obviněný může si zvolit ze členů Svazu obhájce.

§ 27.

Svědecká povinnost.

Členové Svazu jsou povinni vypovídat v disciplinárním řízení jako svědkové a poskytnout potřebné údaje. Stejně jsou povinni podat na vyzvání disciplinární rady znalecký posudek. O důvodech odepření svědecké výpovědi platí přiměřeně ustanovení trestního řádu.

§ 28.

Disciplinární rada.

(1) Disciplinární trest ukládá disciplinární rada.

(2) Disciplinární rada se skládá z předsedy, 12 dalších členů a 6 náhradníků. Rozhoduje v tříčlenných senátech, které sestaví pro jednotlivé případy předseda; jde-li o disciplinární stíhání člena Národního svazu slovenských novinářů, musí být v příslušném senátu nejméně jeden člen tohoto svazu.

(3) Disciplinární rada rozhoduje po svědomitém uvážení všech okolností případu a bedlivém zhodnocení všech důkazních prostředků.

(4) Disciplinární rada rozhoduje po ústním jednání nálezem.

§ 29.

Opravné prostředky.

(1) Proti nálezu může se obviněný i disciplinární zástupce odvolat k výboru Svazu.

(2) Lhůta k podání odvolání činí 15 dnů a počítá se ode dne vyhlášení nálezu nebo, nebyl-li obviněný při vyhlášení nálezu přítomen, ode dne jeho doručení obviněnému. Výbor Svazu rozhoduje o odvolání s konečnou platností.

(3) Odvolání má odkladný účinek, nebylo-li podáno proti nálezu, jímž byl vysloven zákaz výkonu novinářské činnosti nebo vyloučení ze svazu.

§ 30.

Obnova.

Disciplinární řízení, skončené pravomocným nálezem, může být k návrhu osoby, již byl uložen trest, nebo k návrhu disciplinárního zástupce obnoveno, vyjdou-li najevo okolnosti nebo důkazy disciplinární radě dosud neznámé, které by mohly odůvodnit jiné rozhodnutí. O řízení o návrhu na obnovu platí přiměřeně ustanovení §§ 28 a 29.

§ 31.

Podrobné předpisy o disciplinárním řízení stanoví jednací řád Svazu.

§ 32.

Závěrečné ustanovení.

Tento organizační statut nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Zápotocký v. r.

Kopecký v. r.